

SPEELRUIMTE!

Kerken onderweg in Gods wereld

MEERJARENBELEIDSPLAN
2027-2029

INHOUD

Inhoud	2
Woord Vooraf	3
Samenvatting	4
1. Opdracht, missie en visie	5
2. Luisteren naar vijf kanten	9
3. Speerpunten	11
4. Personeel, organisatie en communicatie	15
5. Financien	17
Bijlage 1: Samenwerkingspartners	21
Bijlage 2: Evaluatie Kerkpunt 2025	23
Bijlage 3: Vijfvoudig luisteren	26
Bijlage 4: De mensen van Kerkpunt	29

WOORD VOORAF

De lokale kerk: alle reden voor bescheidenheid én je kunt er niet onbescheiden genoeg over zijn. De lokale kerk is Gods kerk, ze is een teken, voorproefje en instrument van Gods Koninkrijk. De kerk waar Jezus koning is, de Geest werkt en we afhankelijk zijn van Gods genade. Wat is er mooier dan dat?

Tegelijk zijn lokale NGK-kerken kerken van een bescheiden kerkgenootschap in een klein landje aan de rand van Europa. Bovendien bestaat de NGK maar een kort moment als je kijkt naar de kerk van alle tijden en plaatsen. Die kerken zitten ook vol mensen die met vallen en opstaan proberen Jezus te volgen. Alle reden voor bescheidenheid.

De komende drie jaar wil Kerkpunt verder werken rond de kern van kerk-zijn. Het gaat niet in de eerste plaats om het organiseren en de activiteiten, maar om de Koning van de kerk en om zijn missie waarvoor wij ons willen laten inschakelen. In tijden van verwarring zowel binnen als buiten de kerk vraagt dat om goed luisteren naar God, naar de omgeving, naar anderen en naar onszelf. Vervolgens geeft dat speelruimte, letterlijk en figuurlijk, om in te spelen op wat we horen, zien en merken. Als Kerkpunt willen we bijdragen aan die openheid en vanuit die ontvankelijke houding helpen zoeken naar wat nodig is voor die ene lokale kerk, die ene kerkenraad, die ene commissie op die ene specifieke plek. Dat vraagt organisatie, activiteiten, materialen, cursussen enzovoorts. Het vraagt echter allereerst om een cultuur en een houding. Een cultuur van openstaan, inspelen op wat er nodig is, waar God al aan het werk is, vrijmoedigheid en vreugde om te spelen, te proberen, te falen en te leren. Om zo bescheiden en avontuurlijk kerk onderweg te zijn in Gods wereld.

Gerbram Heek
Voorzitter bestuur Kerkpunt

Cors Visser
Directeur Kerkpunt

PS: dit meerjarenplan is tot stand gekomen op basis van:

- het trendrapport en de onderliggende onderzoeken;
- evaluatie van het werk van Kerkpunt;
- input bestuur en collega's Kerkpunt;
- input collega-organisaties zoals SKW (Steunpunt KerkenWerk), TUU (Theologische Universiteit Utrecht) en Verre Naasten;
- input vanuit de regio's;
- input vanuit de kerken zelf.

SAMENVATTING

Praktisch inspireren en ondersteunen van geloofsgemeenschappen – dat is wat Kerkpunt doet. Ons doel daarbij is dat door geloofsgemeenschappen heen het Koninkrijk van God zichtbaar wordt, zowel binnen als buiten de eigen gemeenschap. Daarbij werkt Kerkpunt zowel vraaggestuurd als proactief. Het motto voor de komende drie jaar is 'Speelruimte, kerken onderweg in Gods wereld'.

Veel kerken ervaren dat in deze tijd nieuwe wegen nodig zijn. Allereerst vanwege de ontwikkelingen in de samenleving, denk aan verwildering en een seculiere omgeving mét meer openheid voor geloof. In de tweede plaats omdat kerken in deze tijd knellende banden van het kerkelijke verenigingsmodel ervaren. Juist in de wisselwerking tussen buurt en kerk zijn er veel mogelijkheden om nieuwe wegen te verkennen en belangrijker: God is al aan het werk, ook buiten de kerk. Dit geeft letterlijk en figuurlijk speelruimte aan geloofsgemeenschappen om kerk te zijn met de buurt. Veel kerken ervaren echter verlegenheid om aan de slag te gaan.

Met 'speelruimte' wil Kerkpunt lokale geloofsgemeenschappen uitnodigen en uitdagen om te zoeken naar de rol van kerk in de buurt. Speelruimte laat niet alleen zien dat er mogelijkheden liggen, dat ze vreugde geeft, maar maakt ook bescheiden. Ze geeft de ontvankelijkheid weer voor God en zijn Geest. Meer speelruimte vraagt een cultuuromslag in kerken.

Om kerken te inspireren, adviseren en begeleiden om die speelruimte te benutten, kiest Kerkpunt voor drie speerpunten. Bij ieder speerpunt hoort een kernaanpak en daarnaast aanvullende cursussen en materialen.

**Speelruimte, kerken
onderweg in Gods wereld**

1. Getuigen als gemeenschap

Veel kerken verlangen ernaar meer van Gods liefde te laten zien en horen in hun omgeving. Ze vinden dat echter lastig en het accent ligt dan snel op binnenkerkelijke zaken. We willen kerken op weg helpen met onder andere adviezen, inspirerende voorbeelden, het missionair discipelschapstraject, een gemeentetraject 'Meedoen in Gods missie' en het concreet stimuleren van nieuwe initiatieven.

2. Kerkzijn met alle generaties

Veel kerken vinden de wisselwerking tussen generaties belangrijk, maar zoeken naar het hoe. We zetten in op het benutten van het unieke van geloofsgemeenschappen: gemeenschappen van heel verschillende mensen. Kerkpunt biedt materiaal en begeleiding rond 'kerk zijn met alle generaties' en diversiteit in kerken. Daarnaast is er door ander materiaal oog voor de verschillende generaties en hun speelruimte samen.

3. Geloofsontmoeting

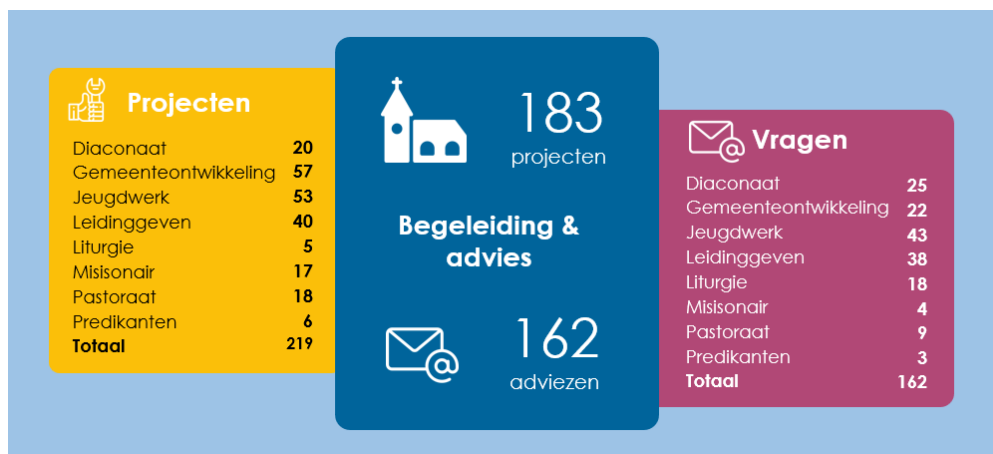
Veel kerken willen meer geloofsontmoeting binnen de gemeenschap. In de praktijk blijkt dit vaak lastig. Geestelijke sprakeloosheid is een van de oorzaken. De komende tijd zet Kerkpunt nog meer in op materialen en cursussen om het geloofsgesprek te voeren, juist met alle generaties en mensen met verschillende ideeën. Elk jaar ontwikkelt Kerkpunt een nieuw gemeentetraject en – samen met anderen – materiaal voor de veertigdagentijd.

I. OPDRACHT, MISSIE EN VISIE

Kerken verder helpen om kerk te zijn, is wat ons drijft. De missie van Kerkpunt is: het praktisch inspireren en ondersteunen van geloofsgemeenschappen zodat door hen heen het Koninkrijk van God zichtbaar wordt voor elkaar en in de samenleving.

Kerkpunt is de toerustingsorganisatie voor de NGK-kerken en iedereen die binnen die kerken actief is. Onze belofte 'kom verder in kerk-zijn', is toekomstgericht en uitnodigend. Kerkpunt bestaat uit een team van adviseurs met kennis van en ervaring in verschillende vakgebieden. In de samenhang tussen die vakgebieden ontstaat extra meerwaarde.

en vraagt vernieuwing. Dit komt, omdat het verenigingsmodel waarvan veel kerken impliciet uitgaan in deze tijd beknellend werkt. Daardoor zijn veel kerken vaak niet gericht op de gemeenschap als geheel, maar op de eigen gemeenschap of op de inzet van individuen in de samenleving. In de kerkelijke gemeenschap is verlangen naar geestelijke

In 2025 wisten kerken Kerkpunt goed te vinden

Onze opdracht als Kerkpunt is inhoudelijke toerusting en dienstverlening aan, in ieder geval, de NGK-kerken. In eerste instantie betekent dit concreet: vraaggestuurd werken, goed advies geven en dienstverlening bieden aan gemeenten die bij Kerkpunt aankloppen. Jaarlijks komen er zo'n vierhonderd vragen bij Kerkpunt binnen, variërend van tips voor preeklezers, cursussen voor ambtsdragers, diaconale en missionaire toerusting, advies op gebied van liturgie, advies voor begeleiden van jongeren in complexe visietrajecten.

Kerkpunt doet echter meer dan alleen vraaggestuurd werken. We zetten ook in op de onderliggende vragen en trends. We sluiten in ons plan aan bij het trendrapport en de duiding ervan. De hoofdpunten: er is leven in de kerk, de wisselwerking tussen kerk en omgeving zorgt voor verwarring, verwildering

ontmoeting, maar tegelijkertijd is er moeite met het vinden van de taal voor het geestelijke gesprek.

Als NGK en als Kerkpunt is het zaak om prioriteiten te stellen. Om kerken verder te helpen zet Kerkpunt in, naast het vraaggestuurd werken, op het proactief ontwikkelen van begeleidingstrajecten en producten.

Het fundament van het werk van Kerkpunt is niet onze missie of ons beleid, maar ligt in de drie-enige God. Zoals de eerste artikelen van de kerkorde stellen 'De Nederlandse Gereformeerde Kerken bestaan dankzij Gods genade. Zijn Geest verbindt de kerken in één geloof: het geloof in Christus Jezus, Gods Zoon, als onze Heer. In elke plaatselijke kerk deelt en viert de gemeente dit geloof, in de verwachting van Gods Koninkrijk.'

1.1 Waar staan we nu?

Kerkpunt heeft een stevige positie binnen en buiten de NGK als ondersteuningscentrum voor lokale kerken. Nadat Kerkpunt 2021 gestart was als fusie van drie organisaties (Praktijkcentrum, Nederlands Gereformeerde Toerusting en Diaconaal Steunpunt), klopten meer organisaties aan voor samenwerking. Het Steunpunt Liturgie ging op in Kerkpunt, later gevolgd door de stichting Jeugdleidersconferentie. Vanaf 2024 is het jeugdwerk in de helft van de CGK-kerken (CGJO) onderdeel van het Kerkpuntwerk en sinds 2026 valt het werk van E&R (Evangelisatie en Recreatie) in de wijk, onder Kerkpunt.

Niet alleen allerlei NGK- en CGK-kerken weten Kerkpunt te vinden, maar ook PKN-kerken, evangelische gemeenten en anderen. Verschillende organisaties klopten aan om met Kerkpunt samen te werken op bijvoorbeeld het gebied van missie, diaconaat en jeugd¹.

In de periode 2024-2026 werkte Kerkpunt onder de titel 'Gemeenschappen op trektocht in Gods wereld' aan vijf speerpunten. Voor 2025 zijn deze aangescherpt. Hieronder de speerpunten met een beknopte evaluatie².

Mensen met een taak in de kerk hebben goede basiskennis en basisvaardigheden.

Er is een *e-learning* ontwikkeld voor ambtsdragers, de eerste (en succesvolle) Kerk.proeverij is gehouden, het aanbod is gestroomlijnd, maandelijkse webinars vonden plaats. Het aantal downloads van de Kerpuntsite is flink gestegen, van 59.000 in 2024 naar 159.000 in 2025.

Gemeenten leren omgaan met diversiteit, zodat ze er in de praktijk wat mee kunnen.

Veel kerken klopten aan en werden begeleid, met name rond homoseksualiteit en kerk.

Daarnaast is er aandacht voor diversiteit in het nieuwe gemeentetraject 'Heel de kerk'.

Generaties spreken en doen met elkaar en leren daardoor van elkaar.

Er is in 2025 ingezet op 'kerk zijn met alle generaties'. Een aantal kerken is hierin begeleid en voorbereidingen voor 'Samen jong regiotour' zijn gestart. De jeugdleidersconferentie vond plaats en nieuwe materialen voor diverse generaties en voor ontmoeting tussen de generaties werden gepubliceerd.

Deelnemers tijdens de Kerk.proeverij aan de slag met een proefversie van het Liturgiespel

Meer gemeenschappen zijn zich bewust van, verlangen én doen wat met hun rol in de wijk.

Er is inzet gebleven rond traject missionair discipelschap, een eerste brainstorm over missie in de NGK vond plaats, samen met Verre Naasten. Met Verre Naasten was er blijvende inzet op E&R in de wijk.

Leiders in de gemeente zijn zich bewust van hun eigen rol én gaan concreet aan de slag om hun gemeenschap verder te brengen.

Kerkpunt heeft diverse gemeentes begeleid in visietrajecten en in situaties waarin er sprake was van conflict of moeizame situaties.

1.2 Onze inzet: speelruimte, onderweg en kerken als werkwoord

Op basis van onze missie, de stand van zaken in en om de NGK (het trendrapport) en de evaluatie van afgelopen tijd kiezen we de komende drie jaar voor het motto: 'Speelruimte, kerken onderweg in Gods wereld'.

Onderweg in Gods wereld

De slogan van de NGK is 'Hoopvol onderweg in Gods wereld'. Dat betekent dat lokale gemeentes op een trektocht zijn in Gods wereld. Uitgangspunt is dat God zelf aan het werk is in de wereld. God heeft een missie in en met deze wereld, de *Missio Dei*³. Jezus Christus is daarvan de belichaming. Hij verkondigde het Koninkrijk door middel van onderwijs, gelijkenissen en oproep tot bekering. Hij demonstreerde het Koninkrijk door wonderen, genezingen en het zorgen voor gemarginaliseerden. Door de genade die Hij bracht is het telkens weer mogelijk opnieuw te beginnen. Voor kerken en individuele gelovigen is het de opdracht en de kunst om te merken waar God aan het werk is, daarbij aan te sluiten en achter Jezus aan te gaan.

Kerken

In deze *Missio Dei* nemen kerken een belangrijke plek in. Een kerk is meer dan een organisatie of instituut, ze is allereerst een geloofsgemeenschap. Een gemeenschap die steeds in beweging is, achter Jezus aan. In onze westerse samenleving is zo'n gemeenschap extra bijzonder: een plek waar jong en oud samen optrekken, mensen uit verschillende lagen van de bevolking, mensen die elkaar niet hebben uitgekozen, met verschillende interesses, politieke overtuigingen enzovoorts. Alleen dat is al een getuigenis. Geloofsgemeenschappen zijn een teken, instrument en voorproefje van het Koninkrijk van God.

Speelruimte

Wie het trendrapport leest, ziet dat in de kerken verwarring is door de toegenomen diversiteit aan ideeën en meningen. Die verwarring wordt vergroot door de verwildering in de samenleving en de

Dansje in de kerk (Marius van Dokkum)

toegenomen belangstelling voor God. Geloof en kerk bieden ook mogelijkheden voor kerken. Mogelijkheden om in te spelen op wat er leeft in de samenleving en het leven van kerkmensen – want dat is vaak hetzelfde. Het bemoedigende daarbij is dat God al aan het werk is. Binnen kerken is er vaak een latent verlangen om in te spelen op wat er leeft. Maar de heersende dynamiek in kerken is vaak gericht op de eigen gemeenschap.

In deze *Missio Dei* nemen kerken een belangrijke plek in.

Kerken vinden het lastig om daar als gemeenschap uit te breken. Vanuit een luisterende houding naar God, omgeving en elkaar willen we als Kerkpunt de komende drie jaar daarom inzetten op speelruimte. Niet als trucje, maar als houding en als cultuur.

Elke plek heeft speelruimte die bij het dorp of de buurt past. Elke kerk kan dus een andere invulling van die speelruimte hebben. De kunst daarbij is natuurlijk wel om van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

Wat bij een speelruimte hoort: je deelt de ruimte, je speelt samen. Als gereformeerde kerken en mensen doen we graag dingen voor anderen: actief voor de buurt, zorgen

Bij spelen en speelruimte hoort vreugde. Een kerk die speelruimte benut, is een avontuurlijke en vreugdevolle gemeenschap.

voor anderen enzovoorts. Hier gaat het om een ruimte voor spelen mét: kerk met de buurt, op elkaar betrokken zijn, samen met organisaties en andere kerken.

Speelruimte is wat anders dan eindeloze vrijheid. Geen spel zonder spelregels; de speelruimte is niet onbegrensd. Als NGK-kerken bevinden we ons in de bedding van gereformeerde kerken in ons land. De kerkorde heeft een aantal spelregels, maar zowel die bedding als die spelregels laten zeker ruimte.

Tot slot en misschien wel het belangrijkste: bij spelen en speelruimte hoort vreugde. Een kerk die speelruimte benut, is een avontuurlijke en vreugdevolle gemeenschap. Zie bijvoorbeeld het schilderij 'Dansje in de kerk'. Dat straalt onbevangenheid en levensvreugde uit en daagt en nodigt kerken uit om anders naar zichzelf en de omgeving te kijken. Wat zou het mooi zijn als kerken ondanks soms alle lastige dingen en dankzij alle mooie dingen vreugde mogen ervaren in het samen spelen voor Gods aangezicht. Het is zijn wereld.

2. LUISTEREN NAAR VIJF KANTEN

Voor we van de speelruimte naar de speerpunten gaan, is het nodig eerst te vertragen. Evenals het voor kerken belangrijk is om soms te vertragen, tijd te nemen om te luisteren en te kijken. Vanuit onze visie – speelruimte – willen we de komende jaren in ons werk de nadruk leggen op 'luisteren' om richting te bepalen. Je kunt pas goed inspelen op van alles als je weet wat er speelt. Dat vraagt luisteren en kijken. We pleiten voor een vijfvoudig luisteren: luisteren naar God, naar de omgeving, naar elkaar, naar andere kerken en naar jezelf'. In bijlage drie werken we dit luisteren wat verder uit, hieronder de hoofdlijnen.

Luisteren en kijken naar wat God aan het doen is

Luisteren naar God betekent gezamenlijk bidden, stil zijn, bijbellezen, openstaan voor Gods stem en om je heen kijken waar God aan het werk is. Dat betekent niet dat we als mensen precies weten wat Hij doet, hoe Hij aan het werk is in deze wereld. Het maakt bescheiden, maar niet sprakeloos. Soms geven Gods Geest, de Bijbel of een roep uit de lokale samenleving duidelijke richting.

Luisteren en kijken naar de omgeving

De tweede luisterrichting is naar buiten. Wat speelt er in de samenleving, in de wijk of in de straat? Wat zijn behoeften van mensen? We leven in een tijd van 'verwildering'. Een tijd die zich kenmerkt door therapeutisering, tribalisering en nadruk op 'weerbaarheid & veerkracht' (zie trendrapport). Dankzij of door die verwildering heen is God aan het werk en zien we ook positieve ontwikkelingen.

Luisteren en kijken naar de eigen gemeenschap(pen)

Als je een nieuwe gemeenschap sticht, wat heel zinvol kan zijn, zijn vooral de eerste twee luisterrichtingen van belang, naar boven en

naar buiten. Maar de meeste lokale NGK-kerken bestaan al tientallen jaren. Het zijn gemeenschappen die gevormd zijn door het samenspel van tijd, traditie en luisteren naar Gods woord. Daarin zit veel wijsheid en ervaring.

Luisteren en kijken naar goede voorbeelden

Lokale kerken zijn niet alleen, ze werken plaatselijk samen, zijn onderdeel van een regio en een landelijk verband en deel van de wereldwijde kerk. Daarnaast staan ze in een traditie van honderden jaren kerk-zijn. Daaruit

Luisteren naar God, elkaar en de omgeving is ook onderdeel van het leer- en doetraject missionair discipelschap.

**Het is een continu proces van
luisteren, plannen, uitproberen,
doen en bijsturen**

valt veel kennis en inspiratie te putten. Als Kerkpunt hebben we in de afgelopen vijf jaar ervaring opgedaan in ons optrekken met kerken. Gemeenschappen kunnen zich laten inspireren door die voorbeelden en die toepassen op de eigen situatie.

Luisteren en kijken naar jezelf

In kerken zijn mensen vaak actief uit roepings- en plichtsbesef – dat is mooi en goed. Toch is het ook goed dat mensen stilstaan bij hun eigen emoties en overtuigingen in het werk in kerken. Denk daarbij aan verlangens,

verschillende geloofstalen en wat mensen mee hebben gekregen aan beelden over God en kerk in de opvoeding.

Doorgaand luisteren

Als je echt wilt inspelen op wat er leeft, waar God werkt, dan volstaat het niet om eenmalig op deze vijf manieren te luisteren. Het is een continu proces van luisteren, plannen, uitproberen, doen en bijsturen.

3. SPEERPUNTEN

Op basis van onze missie, het trendrapport en de evaluatie van het werk van Kerkpunt kiezen we, vanuit de visie 'Speelruimte: kerken onderweg in Gods wereld', voor drie speerpunten: (1) getuigen als gemeenschap, (2) geloofsontmoeting en (3) kerk-zijn met alle generaties. Per speerpunt beschrijven we een kernaanpak, een traject dat gericht is op de hele gemeenschap. Geen quick fix, maar een proces dat inzet op duurzame verandering van cultuur en houdings. Bij elke kernaanpak is er sprake van 'vijfvoudig luisteren'. Daarnaast zijn er andere vormen van begeleiding, trainingen of producten die los kunnen worden afgenomen én tegelijkertijd bouwstenen kunnen zijn bij de kernaanpak.

3.1 Getuigen als gemeenschap

Het bestaan van een lokale kerk is als een getuigenis, een voorproefje in zichzelf. Juist daarom is het belangrijk dat er verder een getuigenis uitgaat van de gemeenschap. Getuige -zijn gebeurt met woorden en daden. We zien hier en daar een verlangen in kerken om te getuigen van God en de genade van Christus. We horen van aarzelingen en we merken op dat in het algemeen vanuit de kerken zelf weinig aandacht is voor de wereld buiten de kerk, terwijl er wel meer mensen belangstelling hebben voor het geloof. De komende jaren willen we kerken inspireren, uitnodigen en uitdagen om meer een getuigende gemeenschap te zijn. In tijden van verwarring en vernieuwing is het goed naar buiten te kijken: 'Wegens verbouwing geopend'. Juist het getuige-zijn helpt bij de geloofsontmoeting en om het geloofsgesprek beter te leren voeren.

Kernactiviteiten

We onderscheiden twee kernactiviteiten. Als eerste het traject 'Meedoen in Gods missie'. Dit is een gemeentetraject om samen te ontdekken wat in de omgeving speelt en hoe gaven in de gemeente in te zetten. Daarbij gebruiken we de 'missionaire schijf van vijf'¹: vertel het goede nieuws, vorm discipelen, voorzie in noden, verzet tegen onrecht en verzorg Gods schepping. De tweede

kernactiviteit is het 'Leer- en doetraject missionair discipelschap'. In de afgelopen jaren hebben rond de zeshonderd mensen dit traject van twee jaar gevolgd. We blijven hierop inzetten en willen deze kernactiviteit doorontwikkelen zodat ze nog meer iets van de hele gemeente wordt met concrete handelingsperspectieven:

- Bewustwording: we maken gemeenten in de volle breedte van ons kerkverband bewust van de ruimte die er is om te experimenteren. Dit zal in de komende jaren een centraal onderdeel zijn in onze communicatie. We delen inspirerende verhalen en zetten in op experimenten om mensen die een stap willen zetten te ondersteunen.
- Cyclisch leren: juist bij missionair werk is deze ondersteuning van belang en daarom zetten we in op regionale terugkomdagen; we willen mensen uitnodigen die eerder aan trajecten meededen voor nieuwe, voortbordurende bijeenkomsten en voor de start van een missionaire orde/netwerk. Hierdoor kunnen eerdere deelnemers in beeld blijven en verder geholpen worden. We werken daarin samen met andere organisaties en personen op het missionaire veld.
- Stimuleren en ondersteunen van kerken die in de buurt actief willen zijn – van startfase tot gemeentestichting. Dit is de voortzetting en vernieuwing van E&R in de wijk in combinatie met 'kerk in de buurt'².

- Stimuleren en ontwikkelen van nieuwe kerkplekken, verbonden aan bestaande kerken. Hiervoor is extra investering in menskracht nodig.
- Als Kerkpunt onderdeel worden van de leergemeenschap 'Pionieren van de PKN' (net als de CGK, Leger des Heils en anderen) en lokale initiatieven daartoe aanmoedigen.
- Blijven inzetten op diaconale ondersteuning, training en materialen voor diaconieën – verbinding met verschillende generaties versterken. Dit mede in samenwerking met het Landelijk Dienstencentrum van de PKN en het landelijk bureau van de CGK.
- Het organiseren van het tweejaarlijks missiecongres met de missionaire trendrede samen met Verre Naasten, IZB en eventueel andere partners.
- Het aanbieden van een missionair checkgesprek voor kerkenraden en missionaire werkgroepen.

De theethuin in Heerde, een zomerproject gestart als E&R in de wijk. Een laagdrempelige manier om als kerk actief te zijn met de buurt.

3.2 Geloofsontmoeting

Die geloofsgemeenschap van alle generaties kenmerkt zich allereerst omdat het om de (gemeenschappelijke) ontmoeting met God gaat. Het blijkt vaak lastig om een echt geloofsgesprek of breder, geloofsontmoetingen te hebben. Mensen

zoeken naar taal en manieren om die goed vorm te geven. Er zijn nieuwe manieren en er is nieuwe moed en inspiratie nodig om geloofsontmoetingen in de gemeente en daarbuiten vorm te geven. Als Kerkpunt bieden we daarvoor inspiratie en praktische materialen.

Kernaanpak

Jaarlijks biedt Kerkpunt een nieuw gemeentetraject aan waarin het doel is om als hele gemeenschap (met alle generaties) verder te komen in gemeente-zijn. Geloofsontmoetingen vormen daarvan de kern. Het gaat dan om een pakket met materiaal voor diensten, gemeente-ontmoetingen, kringen, kinder- en jeugdwerk en voor kerkenraden. Momenteel kent Kerkpunt twee van deze trajecten: 'de Trektocht' (aan de hand van de brief van Efeze) en 'Heel de kerk' (aan de hand van Handelingen). Voor 2027 wordt ingezet op 'Meedoen in Gods missie' (zie ook speerpunt 1). Kerkpunt kan hierin begeleiden om de cultuurverandering duurzaam(er) te maken op onderstaande manieren.

- Het ontwikkelen en/of aanbieden van materiaal dat geloofsontmoeting en – gesprek faciliteert. Denk aan kringmateriaal, maar ook aan cursusmateriaal met nieuwe taal rond 'geloofsgroei', 'navolging' of 'geloofsverdieping'.
- Blijven inzetten op cursus gespreksvoering pastoraat/diaconaat. Elk jaar drie nieuwe gemeentes die een abonnement nemen op lerenindekerk.
- Pastorale toerusting voor kleine groepen.
- Training voor kringleiders.
- Het ontwikkelen van een tool om als hele gemeente vijfvoudig te luisteren en te kijken om vervolgens daar navolging aan te geven.
- Blijven maken van materialen voor vergaderopeningen (voor kerkenraden/diaconieën).
- Blijven inzetten op materiaal voor kinderen/tieners/jongeren/andere doelgroepen bij 'Lerenindekerk'.

- Nieuw materiaal voor, cursus gespreksvoering met jongeren of kinderen door jeugdleiders (in samenwerking met het CGJO).
- Nieuw materiaal, cursus rondom geloofsoopvoeding (in samenwerking met CGJO).

3.3 Kerkzijn met alle generaties

Geloofsgemeenschappen zijn bijzonder, juist vanwege de verschillende generaties en omdat ze bestaan uit mensen die elkaar niet hebben uitgezocht. Het maakt het niet gemakkelijker, maar wel mooier. Gemeenschappen zijn ook speelruimtes, oefenruimtes om met elkaar op te trekken en samen in beweging te komen. Als Kerkpunt willen we adviseren en begeleiden om de stap van verlangen naar praktijk te maken. Hiermee sluiten we aan bij de vragen van veel kerken hoe ze dit kunnen aanpakken. Bij dit speerpunt hoort daarnaast het omgaan met diversiteit in de gemeente.

Kernaanpak

Aan de hand van het materiaal van 'Samen jong' (boek en praktijkboek) biedt Kerkpunt een traject 'kerkzijn met alle generaties'. Dit traject start met een intakegesprek om te zien wat er goed gaat (een waarderende aanpak) en luisteren we naar verschillende kanten. Vanuit die analyse volgt een advies welke kernwaarden van 'Samen jong' we aandacht gaan geven, in welke volgorde we dat gaan doen en hoe we de hele gemeente daarin kunnen betrekken. De zes kernwaarden zijn: de boodschap van Jezus serieus nemen, een warme gemeenschap zijn, prioriteit geven aan de volgende generaties, verantwoordelijkheid doorgeven, hart hebben voor jongeren en beste buur zijn.

Kerkpunt ontwikkelt verschillende pakketten van 'kerkzijn met alle generaties'. Gemeenten kunnen dit zelf oppakken en/of met begeleiding vanuit Kerkpunt. Jaarlijks willen we op deze manier met minimaal zeven gemeenten optrekken. Kerkpunt is onderdeel

van de leergemeenschap 'Samen jong' waarin ervaringen worden gedeeld en onderzoek wordt gedaan naar de werkzame ingrediënten.

Overige activiteiten

- Een aantal avonden extra 'regiotour Samen jong', dit is het vervolg op de regiotour van 2026 in samenwerking met CGJO.
- Het ontwikkelen en onder de aandacht brengen van een 'generatie-effectrapportage'. Daarmee willen we bewustzijn creëren bij kerken welke impact acties en besluiten hebben op de verschillende generaties.

'Regiotour Samen jong'. Kerkpunt/CGJO toert langs verschillende plaatsen voor inspiratie en training rond kerkzijn met alle generaties.

- Intensivering van de inzet op diensten en producten die echt gericht zijn op (ontmoeting met) alle generaties, zoals het spel geloofsweg.
- In advisering en producten rond jeugdwerk de link leggen met de rest van de gemeente.
- Doorgaan met materialen van 'Leren in de kerk' en kerken bewust maken van 'levenslang leren' en geloofsontwikkeling.
- Ontwikkelen van materiaal voor de hele gemeente in het kader van de 'week van de opvoeding'. Geloofsoopvoeding is iets van de hele gemeente.

Overige activiteiten diversiteit en gemeenschap

- Blijven inzetten op begeleiden kerkenraden en gemeenten rond LHB, kinderen aan avondmaal en andere punten van diversiteit.
- Advisering en begeleiding bij conflicten of trajecten na een periode van conflict.
- Begeleiden en adviseren rond liturgie, waaronder het liturgiespel.
- Aanbieden van (leergemeenschap) rond 'Gemeente in Beeld'. Aan de hand van de enquête 'Nieuw Kerkelijk Peil' gemeenten adviseren en begeleiden om stappen te zetten als hele gemeenschap.
- Gemeentetraject 'Meedoen in Gods missie' waarbij nadrukkelijk oog is voor de verschillende generaties (zie ook speerpunt drie).
- Algemene begeleiding rond visietrajecten wat betreft toekomst, beroepingswerk, krimp en groei.

3.4 Basisondersteuning: training, onderzoek, bijeenkomsten

Zoals gezegd: Kerkpunt krijgt allerlei vragen binnen van kerken, jaarlijks driehonderd tot vierhonderd. Onze missie is om kerken een stapje verder te helpen. Dat geldt ook als een vraag niet precies in een speerpunt past. Daarnaast biedt Kerkpunt verschillende manieren van ondersteuning die onderdeel kunnen zijn van één of meerdere speerpunten. Het gaat hier vaak om het voortzetten of doorontwikkelen van zaken die goed lopen en goed geëvalueerd worden door deelnemers.

Kernaanpak

Mensen, kerken en kerkenraden hebben veel behoefte aan inspiratie, concrete voorbeelden van hoe andere kerken en gemeentes ergens mee aan de slag gaan. Dit geeft niet alleen hoop, maar ook nieuwe ideeën en handelingsperspectief voor anderen. Vanwege het overzicht en de taak die Kerkpunt heeft, willen we hierop het

komende jaar meer inzetten. We blijven inzetten op de maandelijkse podcast 'Kerk op tafel' die we samen met LPB Media maken voor mensen met een taak in de kerk. Daarnaast halen we jaarlijks tien hoopgevende, inspirerende en leerzame verhalen op uit kerken. Verder zetten we in op:

- Verder ontwikkelen van de cursus 'Yes ik ben voorzitter', online cursus voor voorzitters kerkenraden.
- Oriëntatiecursus voor ambtsdragers.
- Inspiratie en training rond 'De wenkende leider'.
- Tweejaarlijkse inspiratie- en toerustingsdag voor werkers in de kerk, de Kerk.proeverij.
- Aanbod uitbreiden rond inspirerende workshops/heisessies voor kerkenraden/diaconieën.
- Aandacht blijven vragen voor publicaties als 'Yes ik ben diaken', handboek voor jeugdwerkers, handboek voor diakenen, boeken 'Met de Bijbel aan de slag' (catechesemateriaal voor tien- tot twaalf jarigen).
- Samen met andere organisaties (Verre Naasten, LPB, Lume) maken van materiaal voor de veertigdagentijd.
- Nieuwe materialen ontwikkelen in samenwerking met Unie ABC voor twintigers om Bijbel, geloof en dagelijks leven aan elkaar te verbinden, de 'jongvolwassenen challenge'.
- Doorgaan met tweejaarlijkse jeugdtrends in samenwerking met andere jeugdorganisaties.
- Doorgaan met jaarlijkse jeugdleidersconferentie.
- Inzetten op begeleiding van predikanten en kerkelijk werkers via begeleide intervisie, supervisie en retraites, mede in samenwerking met Steunpunt KerkenWerk.

4. PERSONEEL, ORGANISATIE EN COMMUNICATIE

Als Kerkpunt zetten we in op speelruimte voor kerken onderweg. Dat betekent wat voor de werkwijze en de rol die Kerkpunt heeft ten opzichte van die kerken. Het gaat er namelijk niet om dat Kerkpunt onderweg is, maar de lokale kerken zelf.

Inspireren, adviseren en begeleiden

Als Kerkpunt willen en kunnen we als gids fungeren. Daarbij zien we drie rollen: inspireren (kerken in beweging krijgen en houden, mooie voorbeelden laten zien), adviseren (over richting, obstakels en hoe die obstakels te nemen) en begeleiden (een tijdje mee oplopen als dat nodig is). Dat betekent dat we als Kerkpunt intern werken aan het vijfvoudig luisteren, dat we niet een organisatie zijn die alleen taken doet, maar ook zelf een cultuur verder ontwikkelt waarin gemeenschapswaarden en afhankelijkheid van God centraal staan. Kerkpunt is geen kerk, maar een organisatie, dat vraagt een andere rol.

Cultuur van vertrouwen

De afgelopen jaren heeft Kerkpunt intern gewerkt aan *high trust* organisatie – een cultuur van vertrouwen en *high performance* organisatie -het goede werk doen en dat goed doen. Daarop bouwen we voort. We blijven volop inzetten op de verbinding tussen de verschillende werkvelden (leiding geven,

Ontmoeting bestuur en team Kerkpunt over wat kerken kunnen leren van sportclubs.

jeugd, missionair, diaconaat, liturgie en pastoraat). We blijven werken aan een cultuur waarin we elkaar feedback vragen en geven. We zetten in op professionele ontwikkeling door onder andere maandelijks intervisie, training en opleiding van medewerkers.

Wat betekent dit concreet voor de rol van Kerkpunt?

- De kerk is Gods werk, beweging is geestelijk of heeft minimaal altijd een geestelijke dimensie. Het gaat in een kerk om bekering, het werk van de heilige Geest, roeping en overgave. Kerkpunt is zich daarvan niet alleen bewust, maar boort in haar werk deze diepere laag aan. Dit vraagt medewerkers die geloven in God, die overtuigd zijn van het belang van de lokale kerk en die in afhankelijkheid van de Geest met kerken willen optrekken. Gebed, luisteren naar Gods Woord en elkaar en het diepere gesprek, hebben altijd een rol in advies en begeleiding.
- Omdat kerken voorproefjes zijn van waar God aan het werk is, start het werk van Kerkpunt altijd waarderend: waar zie je God aan het werk, wat geeft God in de gemeente, wat gaat goed?
- Geloofsgemeenschappen zijn wel voorproefjes van het Koninkrijk van God, maar geen stukjes paradijs op aarde: er is veel commotie, er zijn problemen en er is zonde. Naast professionele interventies, betekent het iets voor het karakter van onze inzet waarbij soms geduld en altijd genade nodig is.
- De lokale kerk is en blijft eigenaar van een verlangen, visie of probleem, niet Kerkpunt.

- We nodigen gemeenschappen en mensen uit om te zien waar God aan het werk is en daarbij aan te sluiten. Dat betekent aandacht voor de gaven van de Geest zoals die in ieder gemeentelid aanwezig zijn en vreugde als belangrijke basis om zelf en met een geloofsgemeenschap in beweging te komen. Kerkpunt inspireert en helpt gemeenten bij het vijfvoudig luisteren en het inspelen op wat er kan of nodig is.
- De inzet van Kerkpunt is vooral gericht op impact op de langere termijn. Onze inzet is dat gemeenschappen en mensen het geleerde weer over kunnen dragen op anderen in hun omgeving waardoor er doorgaande impact is, ook als wij vertrokken zijn. Daarbij zetten we in voor kerken en Kerkpunt zelf op de doorgaande beweging van luisteren, duiden, kiezen en handelen.
- In ons werk is er zowel aandacht voor de gemeenschap als het individu in de context van die gemeenschap. We stimuleren mensen in de kerk hun roeping en talent te ontdekken en in te zetten met het oog op hoe de gemeente verder kan met het geleerde.
- Kerkpunt werkt zowel vraaggestuurd als proactief. Wanneer kerken bij Kerkpunt aankloppen, helpen we ze verder met hun vragen. Daarnaast kunnen de medewerkers proactief, door hun vakkennis en ervaring, kerken dienen met duidingen, trends, trainingen en tools.
- Kerkpunt is een professionele organisatie: we streven naar impact en hoge kwaliteit, we evalueren ons werk en leggen verantwoording af aan kerken en het kerkverband. Medewerkers van Kerkpunt zijn professionals: zij zijn goed in hun vak en houden de vakkennis up to date.¹
- We kunnen en willen niet alles zelf doen als organisatie. Daarom zoeken we naar strategische samenwerkingen met andere organisaties of verwijzen we door.

5. FINANCIEN

Het werk van Kerkpunt levert veel op, maar kost ook wat. Hieronder een vertaling van het beleid voor de komende jaren naar het geld, zowel aan de inkomsten- als uitgavenkant.

5.1 De hoofdpunten

- In de jaren 2021-2023 was het quotum van de NGK voor Kerkpunt 630.000 per jaar, voor de periode 2024-2026 600.000 per jaar¹. Dat terwijl de personeelskosten juist – die bijna 90% van de begroting uitmaken – met meer dan 25% stegen vanwege de CAO. Het gaat dan om de kosten per fte. In de afgelopen jaren zijn enkele vertrokken collega's niet vervangen. Het aantal fte is licht gedaald van 8,6 naar 7,9.
- De toegenomen kosten zijn op twee manieren opgevangen: meer inkomsten uit dienstverlening én interen op eigen vermogen. Dit laatste was ook de doelstelling.
- Concreet betekent het dat er fors meer geld bij moet om de huidige dienstverlening in stand te kunnen houden.
- Daarnaast vraagt dit meerjarenplan een investering rond getuigen als gemeenschap: een persoon die aanjager kan zijn van (missionaire) vernieuwing naar wie niet altijd vraag is, maar aan wie wel latente behoefte is. Dit kost circa € 50.000 per jaar.
- Op drie manieren willen we de extra kosten dekken.
 - Blijvend inzetten op extra inkomsten uit dienstverlening. We blijven hierop inzetten, mede vanuit de overtuiging dat dit een graadmeter is voor het succes, de vrucht van het werk van Kerkpunt.
 - Fondsenwerving voor specifieke projecten.
 - Een hoger quotum. In een licht krimpende kerk is dat enerzijds niet logisch. Redenen om hier toch om te vragen: de totale inkomsten van NGK-kerken stijgen wel. Daarnaast, juist een

kerk die zoekend is naar nieuwe wegen, in tijden van verwarring en vernieuwing, moet investeren in innovatie en begeleiding van kerken.

- Veel kerken weten Kerkpunt te vinden, veel vragen kosten wel tijd, maar daar staan geen inkomsten tegenover (betaald vanuit de quota). Daarnaast zijn er altijd een aantal complexe begeleidingen waarvoor niet alle uren worden doorberekend.
- Het totaal gevraagde quotum komt op € 740.000 per jaar.

5.2 Inkomsten

De inkomsten van Kerkpunt hebben twee hoofdbestanddelen: de bijdragen vanuit de landelijke kerken en de inkomsten uit dienstverlening.

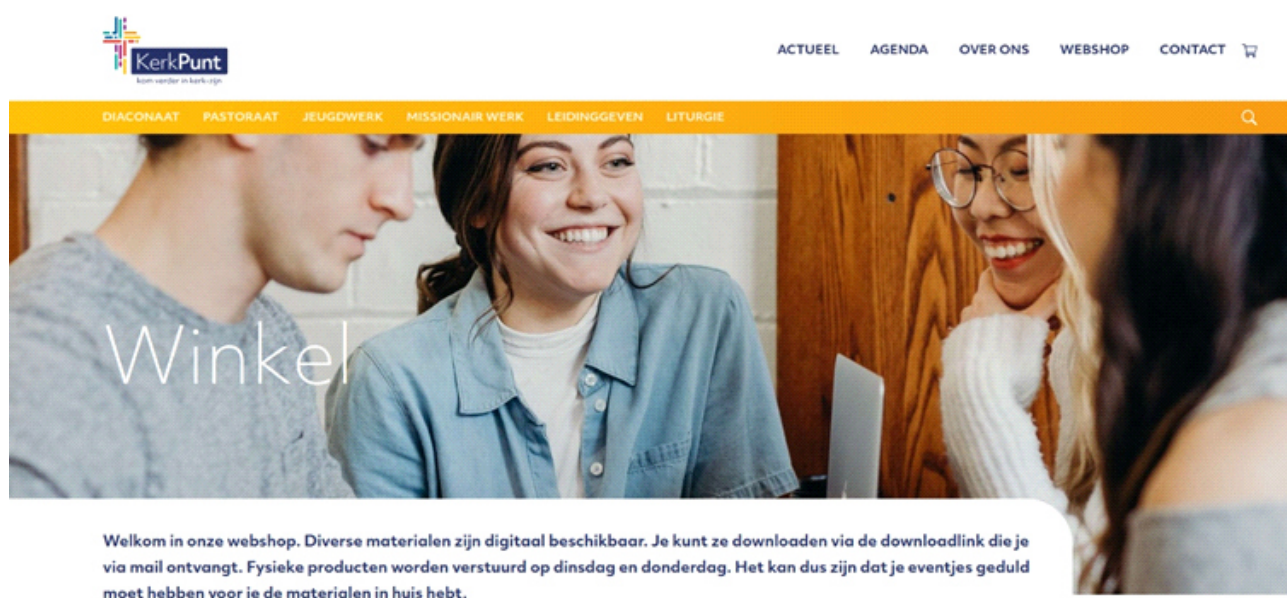
In de periode 2024-2026 waren de inkomsten uit dienstverlening jaarlijks lager dan ingeschat. Het inschatten blijft lastig en is vaak afhankelijk van wat speelt in omgeving en kerken zelf. Kerkpunt heeft niet als doel om zoveel mogelijk omzet te draaien, maar daar te zijn waar het nodig is. Vanaf 2026 is Kerkpunt proactiever bezig met het benaderen van kerken en regio's om te horen wat er speelt, daarnaast zetten we in op betere opvolging van het werk. Daarnaast lijkt het logisch om de tarieven te verhogen vanwege de fors toegenomen personeelskosten. Dit alles samen leidt tot een verhoging van eigen opbrengsten. Sinds 2024 zijn er ook inkomsten van de stichting CGJO. Kerkpunt doet voor een deel het jeugdwerk van de CGK-kerken. Gezien alle spanningen binnen de CGK is het de vraag hoe dat werk er in de toekomst gaat uitzien. Voorlopig gaan we uit van voorzichtige groei.

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Resultaat 2025
Baten				
Quota kerken	740.000	740.000	740.000	600.000
Bijdrage NGK voor trendrapport			10.000	
Advisering en dienstverlening (excl. CGJO)	130.000	135.000	140.000	118.246
Advisering/dienstverlening CGJO	125.000	130.000	135.000	107.869
Verkoop publicaties/Lerenindekerk	48.000	50.000	52.000	56.673
Inkomsten Jeugdleidersconferentie	22.000	23.000	24.000	20.036
Overige bijdragen/fondsen	30.000	25.000	25.000	914
Totaal baten	1.095.000	1.100.500	1.121.000	893.558
Lasten personeel				
Totaal lasten personeel	949.000	1.013.000	1.082.500	834.128
Overige lasten				
Bestuurs- en accountantskosten	10.000	10.500	11.000	9.337
Kantoor- en algemene kosten	25.000	26.000	27.000	23.735
Huisvestingskosten	22.000	23.000	24.000	21.745
Communicatie en PR	17.000	18.000	18.000	15.087
Overige directe kosten advieswerk	34.500	36.000	37.000	29.327
Kosten jeugdleidersconferentie	28.000	29.000	30.000	25.854
Bijdragen/contributies andere organisaties (MissieNL, Micha, Schuldhulpmaatje)	6.000	6.000	6.000	5.905
Totaal overige lasten	142.500	148.500	153.000	130.990
Totaal lasten	1.091.500	1.161.500	1.235.500	965.118
Rentebaten/lasten	4.000	3.000	2.000	5.163
Resultaat	7.500	-58.000	-112.500	-66.397

Voor Kerkpunt is de impact van het werk het belangrijkste

De opbrengsten uit verkoop van publicaties is hoog en blijft groeien (evenals het aantal downloads van allerlei materialen). Dat laat zien dat Kerkpunt goed gevonden en gewaardeerd wordt. Een derde, nieuwe bescheiden stroom zijn fondsen. Voor specifieke projecten zal Kerkpunt proberen externe fondsen te werven. Dat zal met name gebeuren rond het

seizoen' beperkter. De doelgroep van NGK-kerken blijft verhoudingsgewijs klein; de mate van herhaalbaarheid van een cursus of adviestraject is beperkt. De kosten (salaris, werkgeverslasten en overhead) zijn bij directe adviesverlening maar ten dele dekkend. De uren die niet doorberekend kunnen worden, zijn voornamelijk de tijd voor telefonisch advies, advies per mail, vraagverheldering, overleguren, administratie-uren, uren voor het ontwikkelen van nieuwe projecten en producten en voor het onderhouden van de website. Deze uren worden uit het quotum betaald.

De opbrengsten uit verkoop, bijvoorbeeld via de webshop, zijn toegenomen.

speerpunt 'getuigen als gemeenschap'. Zoals aangegeven vragen we €740.000 per jaar voor de komende drie jaar. Naast interen op het eigen vermogen en extra inkomsten uit dienstverlening en fondsen zou daarmee dit meerjarenplan uitgevoerd kunnen worden. De ontvangsten uit advies en begeleiding kunnen sterk variëren. Een commercieel uurtarief voor kerken is niet alleen onwenselijk, maar ook onhaalbaar. De doelgroepen, bijvoorbeeld ambtsdragers en jeugdleiders, zijn veelal alleen in de avonden of zaterdagdagen bereikbaar. Verder is het 'kerkelijk

De tarieven zijn vanaf 2021 gelijkgetrokken op €85,00 per uur en reiskosten op €55,00/uur. Vanaf 2025 zijn pas de tarieven verhoogd naar €95,00 per uur (voor niet NGK-gemeenten €110 per uur). Ondanks de inflatie, wil Kerkpunt deze tarieven voor de komende periode niet verhogen om zo dienstverlening aan lokale kerken zo laagdrempelig mogelijk te houden. Vanwege de bijdragen van kerken aan de quota krijgen NGK-kerken bij langduriger begeleiding 80% korting op een dagdeel.

Voor Kerkpunt is de impact van het werk het belangrijkste. Een gemeente mag niet afzien van begeleiding vanwege financiële redenen. Voor een armlastige gemeente is maatwerk mogelijk.

5.3 Uitgaven

Omdat inspiratie, advies en dienstverlening de kern van het werk van Kerkpunt vormen, zijn personeelskosten de grootste uitgavenpost – zo'n 90%. Jaarlijks stijgen de personeelskosten met circa 7%. Andere uitgaven zijn kantoorkosten en kosten voor locaties, bijvoorbeeld voor de jeugdleidersconferentie of voor een missionaire conferentie.

Kerkpunt werkt met een administratiesysteem waarin inzichtelijk is welke uren er voor welke kerk worden gemaakt.

5.4 Risico's en toekomst

De grootste risico's zitten bij tegenvallende inkomsten uit dienstverlening en uit fondsen. Deze zijn (deels) op te vangen uit het eigen vermogen. Het eigen vermogen is einde 2029 wel zo afgenomen dat voor de synodeperiode erna verdere afname onwenselijk is. Dat betekent dus dat vanaf 2030, als de NGK gelijkblijvende dienstverlening vanuit kerken wil, het quotum dan fors hoger zal moeten zijn dan de nu gevraagde €740.000.

BIJLAGE I: SAMENWERKINGSPARTNERS

Kerkpunt werkt veel samen met andere organisaties binnen en buiten de NGK. Hieronder een lijst met samenwerkingspartners. Niet alle organisaties waarmee we incidenteel samenwerken staan hier bij.

Kerkpunt is lid van

MissieNederland
Micha Nederland

Samenwerkingspartners binnen NGK

Verre Naasten	Missieloket, E&R in de Wijk, Trendrapport
Steunpunt Kerkenwerk	Informatie-uitwisseling in het kader van begeleiding van gemeenten waar het lastig gaat. Trendrapport. Overleg over inter- en supervisie predikanten.
LPBMedia	Technische ondersteuning, webinars/vormgeving/media Samenwerking (video)podcasts KerkopTafel.
Theologische Universiteit Utrecht / Kerk2030	Trendrapport, aan bepaalde thema's meewerken rond studiedagen/congressen, Informatie uitwisselen.
Cie. Kerkelijke Adviezen	Regelmatig contact over vragen vanuit gemeenten.
Cie. Financiën en Beheer	Contact over jaarplan, financiën en trendrapport.
Cie. Contact Eenheid	Directeur jaarlijks bij vergadering om af te stemmen.
OnderWeg	Directeur lid brede redactie, inhoudelijke samenwerking
Andere commissies	Met andere commissies en werkgroepen incidenteel contact over onderwerpen (bijvoorbeeld belijdende kerk, commissie liturgische ondersteuning).

Andere samenwerkingen

Buijten&Schipperheijn	Samen optrekken rond 'Handboeken voor werkers in de kerk'
CGK Landelijk bureau	Samenwerking vernieuwing cursus Bloeiend Diaconaat, regelmatig contact rond diaconaat en informatie-uitwisseling rond missiewerk.
Christelijk Hogeschool Ede	Contact rond vragen in het werkveld/stagiairs
DKJO	Deputaten Kerkjeugd en onderwijs van CGK. Overleg over lopende projecten en plannen jeugdwerk CGK
EO	Contact rond diverse projecten.
Groene kerken	Verkenning rond hoe samen op te trekken.
IKC/LCJ	Contact met name rond afstemming jeugdwerk in CGK-kerken.
IZB	Contact met name rond afstemming jeugdwerk in CGK-kerken. Missiecongres, gebedsproject 'Uw koninkrijk kome', verkenning verdere samenwerking.
Luceo (kerkelijk werkers)	Contact rond ontwikkelingen
New Wine	Kringenmateriaal
PKN	Contact met landelijk dienstencentrum over lopende zaken, uitwisseling informatie.
Protestantse Theologische Universiteit	Contact rond Nieuw Kerkelijk Peil.
Schuldhulpmaatje	Regelmatig contact, gezamenlijke <i>webinars</i>
Theologische Universiteit Apeldoorn	gastcolleges
UnieABC	Goed contact algemeen, samen aan het werk rond jongvolwassenen <i>challenge</i> .
Hogeschool VIAA	Veel contact, samen onderzoeksprojecten, gastcolleges en gesprekken over thema's die spelen, stagiairs.
YFC/MissieNI/HGJB	Gezamenlijk rond jeugdtrends (Kerkpunt als trekker)

BIJLAGE 2: EVALUATIE KERKPUNT 2025

Hieronder een beknopte evaluatie van het werk van Kerkpunt in 2025. Voor het jaarverslag (en eerdere jaarverslagen) verwijzen we naar de [website](#) van Kerkpunt.

Speerpunten

De titel van het jaarplan 2025 is 'Geloofsgemeenschappen op trektocht in Gods wereld'. Het plan kent vijf speerpunten.

1. **Mensen met een taak in de kerk hebben goede basiskennis en basisvaardigheden**
Er is een e-learning ontwikkeld voor ambtsdragers (bijna honderd gebruikers), de eerste (en succesvolle) Kerk.proeverij is gehouden (honderdvijftig bezoekers, goede evaluaties), het aanbod is gestroomlijnd, maandelijkse webinars vonden plaats.
2. **Gemeenten leren omgaan met diversiteit zodat ze er in de praktijk wat mee kunnen**
Veel kerken klopten aan en werden begeleid, met name rond homoseksualiteit en kerk (acht gemeenten). Daarnaast aandacht voor diversiteit in het nieuwe gemeentetraject 'Heel de kerk' (tien gemeenten die het gemeentetraject hebben gedaan).
3. **Generaties spreken en doen met elkaar en leren daardoor van elkaar**
Er is in 2025 ingezet op 'kerk zijn met alle generaties'. Een vijftal kerken is hierin begeleid, voorbereidingen voor 'Samen jong regiotour' zijn gestart, Jeugdleidersconferentie vond plaats (honderdtachtig deelnemers die gemiddeld een 7,4 gaven voor de conferentie) en er werden nieuwe materialen voor diverse generaties en voor ontmoeting met generaties. Materiaal voor de bezinning over kind en avondmaal is populair (meer dan zeshonderd keer gedownload).

4. **Meer gemeenschappen zijn zich bewust, verlangen én doen wat met hun rol in de wijk**

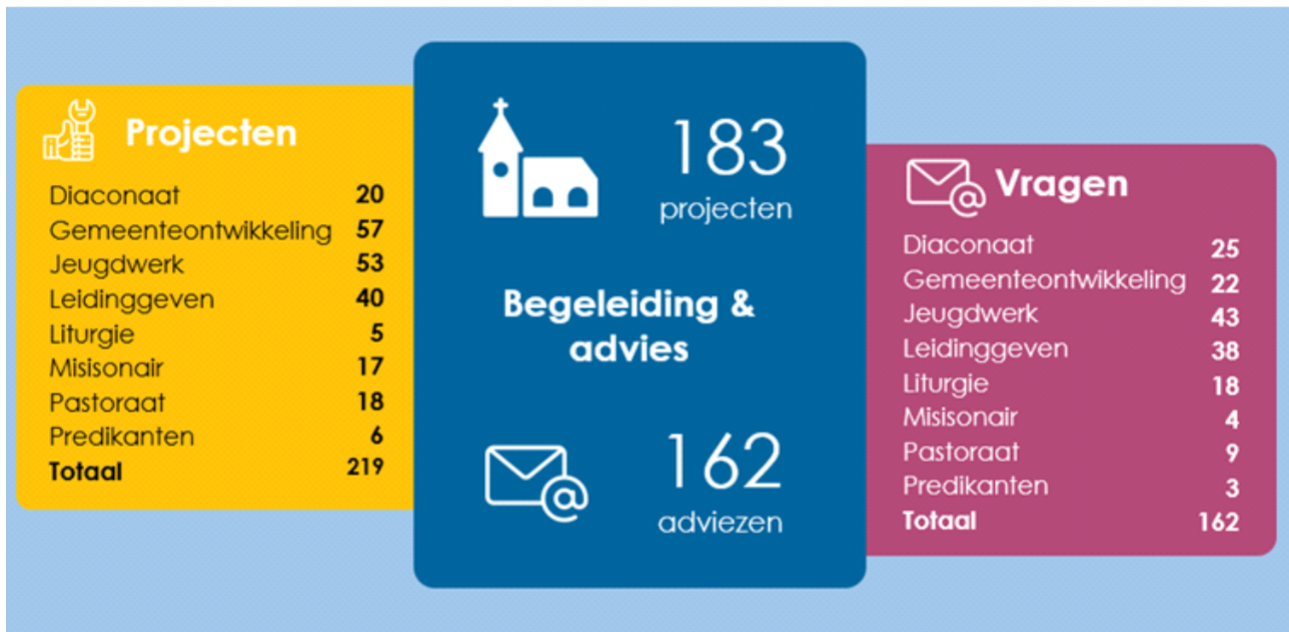
Inzet gebleven rond traject missionair discipelschap (twee nieuwe en twee lopende trajecten); een eerste brainstorm over missie in de NGK vond plaats, samen met Verre Naasten. Met Verre Naasten was er blijvende inzet op E&R in de wijk. Publicaties rond diaconaat zijn populair.

5. **Leiders in de gemeente zijn zich bewust van eigen rol én gaan concreet aan de slag om hun gemeenschap een stapje verder te brengen**

Kerkpunt heeft diverse gemeentes begeleid in visietrajecten en in situaties waarin er sprake was van conflict of moeizame situaties (in totaal zeventien). Daarnaast werden cursussen gegeven rond leiderschap en materiaal voor veertigdagentijd en adventsperiode ontwikkeld. Samen met de hogeschool Viaa onderzoek naar vitale kleine gemeenten.

Vragen en projecten

In 2025 klopten er in totaal bijna driehonderdvijftig mensen aan bij Kerkpunt. Iets minder dan de helft valt in de categorie 'vragen': per mail of telefoon kunnen we adviseren. Iets meer dan de helft is een 'project', dat betekent dat medewerkers van Kerkpunt langskomen voor advies, begeleiding of training. Een project kan overigens meerdere werkvelden beslaan.

Bereik van Kerkpunt

Steeds meer kerken maken gebruik van het online aanbod van Kerkpunt, blijkt uit de activiteiten van bezoekers op de website.

Vooraf het aantal downloads van de vergaderopeningen voor diakenen blijft populair. Verder valt op dat veel verschillende producten van Kerkpunt honderden downloads hebben.

Downloads en bestellingen	2023	2024	2025
Downloads	36.700	58.468	152.092
Bestellingen	353	564	568
Omzet bestellingen		20.600 (*)	25.660 (*)

Er zijn meer dan vijfduizend abonnees op de verschillende nieuwsbrieven.

Nieuwsbrief abonnees en aantal verstuurd	2024	2025	Open-ratio
Kerkpunt algemeen (11x in 2025)	1.260	1.302	61,3%
Diaconale Update (4x in 2025)	1.290	1.274	50,3%
Liturgie Update (0x in 2025)	1.146	1.147	60,6%
Jeugdwerk update (4x in 2025)	1.636	1.511	46,9%
Mailinglijst Jeugdleidersconferentie	758	761	68,4%

Wat betreft het bereik op social media is er lichte groei. Eind 2024 is een speciale Kerkpuntapp gelanceerd. Het aantal deelnemers daarvan groeit gestaag.

Platform	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026
Instagram	441	526	618
Facebook	201	283	292
LinkedIn	185	307	379
Kerkpun app	n.v.t.	171	600

Zo'n dertig keer kwam Kerkpunt in het nieuws via artikelen in dagbladen, tijdschriften of radio.

BIJLAGE 3: VIJFVOUDIG LUISTEREN

Vanuit onze visie – speelruimte – willen we de komende jaren in ons werk de nadruk leggen op ‘luisteren’ om richting te bepalen. Je kunt pas goed inspelen op van alles als je weet wat er speelt. Dat vraagt luisteren en kijken. We pleiten voor een vijfvoudig luisteren: luisteren naar God, naar de omgeving, naar elkaar, naar andere kerken en naar jezelf.

1. Luisteren en kijken naar wat God aan het doen is

Luisteren naar God betekent gezamenlijk bidden, stil zijn, bijbellezen en openstaan voor Gods stem, want God is aan het werk. Dat betekent niet dat we als mensen precies weten wat Hij doet, hoe Hij aan het werk is in deze wereld. Het maakt bescheiden, maar niet sprakeloos. Soms geven Gods Geest en de Bijbel duidelijke richting. Wie de trends leest en de duiding ervan, ziet dat God aan het werk is.

- Er zijn meer dan driehonderd NGK-kerken met bijna honderddertigduizend leden,
- Duizend mensen deden belijdenis, duizend kinderen werden gedoopt.
- Duizenden mensen zetten zich op allerlei manieren in voor of namens de kerk.
- Er komen, zij het mondjesmaat maar wel steeds meer, mensen van buiten de kerk tot geloof.
- Er is een verlangen om meer het geloofsgesprek te voeren met mensen binnen en buiten de kerk.

Dit lijstje is er niet om problemen of afnemend aantal leden te maskeren, maar om te benadrukken dat God doorgaat met zijn werk. Het is belangrijk om dat als kerken te blijven benoemen en te vieren. Er is al een speelruimte voor Gods Geest in de lokale kerken. Als wij ons willen laten inschakelen in Gods missie, is het onze eerste taak om te zien wat Hij aan het doen is.

2. Luisteren en kijken naar de omgeving

De tweede luisterrichting is naar buiten. Wat speelt er in de samenleving, in de wijk? Wat zijn behoeften van mensen? We leven in een tijd van ‘verwildering’. Een tijd die zich kenmerkt door therapeutisering, tribalisering en nadruk op ‘weerbaarheid & veerkracht’ (zie trendrapport). Dankzij of daar doorheen is God aan het werk en zien we positieve ontwikkelingen.

- Er is wat meer openheid voor zingeving en geloof in de samenleving, zeker bij de jongere generaties.
- Veel mensen binnen en buiten de kerk zijn op zoek naar rust: is dat iets wat kerken te bieden hebben?
- Er lijkt in veel kerken veel aandacht te zijn voor mentale problemen van jongeren (en ouderen). Dat is goed. Maar is er voldoende aandacht voor de uitdagende en avontuurlijke kant van het volgen van Jezus?
- Achter veel voordeuren in onze straten en wijken leven mensen in materiele, sociale of psychische nood. Het zijn plekken waar hoop en gemeenschap broodnodig is.
- Kerken zijn geen dominante instituties meer, althans in veel gebieden niet. Ook is

Luisteren naar God betekent gezamenlijk bidden

vaak de argwaan ten opzichte van kerken minder. Dat geeft mogelijkheden om als partner lokaal mee te spelen met andere organisaties.

3. Luisteren en kijken naar de eigen gemeenschap(pen)

Als je een nieuwe gemeenschap sticht, wat heel zinvol kan zijn, zijn vooral de eerste twee luisterichtingen van belang, naar boven en naar buiten. Maar de meeste lokale NGK-kerken bestaan al tientallen jaren. Het zijn gemeenschappen die gevormd zijn door het samenspel van tijd, traditie, het luisteren naar Gods woord. Daarin zit veel wijsheid en ervaring.

- Binnen NGK-kerken groeit de diversiteit aan meningen en perspectieven. Dat levert verwarring op en maakt het samen kerkzijn niet altijd eenvoudig – mede door gebrek aan ervaring hoe hiermee om te gaan. De verscheidenheid laat ook zien hoe rijk en veelzijdig de gemeenschap is. Er leeft een sterk verlangen om, juist in die verscheidenheid, één geloofsgemeenschap te blijven en daarin nieuwe vormen van verbondenheid te ontdekken.
- Mensen zoeken moed, manieren en nieuwe taal om het geloofsgesprek in de gemeente te voeren. Als Kerkpunt krijgen we hierover regelmatig vragen; een cursus als 'pastorale en diaconale gespreksvoering' is populair.
- Er is veel belangstelling voor 'Samen jong' en kerkzijn met alle generaties. Maar het is niet eenvoudig om dit vorm te geven, ook omdat het geen trucje is maar een cultuurverandering. Het gaat om een

cultuur dat generaties met elkaar optrekken, jong en oud ingezet worden en van elkaar leren.

- Hoewel een beduidend aantal kerken aangeeft 'kerk in de buurt te zijn' is het opvallend dat alles wat met missionair kerkzijn te maken heeft, weinig aandacht heeft. Veel kerken zijn vooral gericht op de eigen gemeenschap. Daarmee is het de vraag in hoeverre deze kerken door hun buurten gemist zouden worden als ze zouden verdwijnen.
- Kerken zijn ondanks alle veranderingen, al is het alleen maar de krimp van de gemeente, vaak gericht op het overeind houden van bestaande structuren en aanpak. Dit kan niet altijd en is ook niet altijd het beste antwoord. Vitaliteit zit niet alleen in de structuur, een eigen predikant, vervulling van alle vacatures. Het start met geloof in God en een gemeenschap.
- Het predikantentekort zal oplopen, dit betekent dat er meer ruimte komt en/of gemeenten meer ruimte zullen nemen voor creatieve oplossingen. Kerkpunt kan hierin een voortouw nemen in samenwerking met bijvoorbeeld de TUU en Luceo (organisatie voor kerkelijk werkers).
- In veel gemeentes leeft het verlangen om te groeien en te vernieuwen. Maar omdat vernieuwing en verandering spannend is, is daarbij extra ondersteuning nodig.

4. Luisteren en kijken naar goede voorbeelden

Lokale kerken zijn niet alleen, ze werken plaatselijk samen, zijn onderdeel van een regio en een landelijk verband en deel van de wereldwijde kerk. Daarnaast staan ze in een traditie van honderden jaren kerk-zijn. Daaruit valt veel kennis en inspiratie te putten. Als Kerkpunt hebben we in de afgelopen vijf jaar ervaring opgedaan in ons optrekken met kerken. Gemeenschappen kunnen zich laten inspireren door die voorbeelden en toepassen in de eigen situatie.

Lokale kerken zijn niet alleen, ze werken plaatselijk samen, zijn onderdeel van een regio en een landelijk verband en deel van de wereldwijde kerk

- Lokale NGK-kerken voelen zich minder verbonden met een landelijk verband. Tegelijkertijd werkt het stimulerend als mensen uit kerken elkaar ontmoeten, in een regio of een bijeenkomst. Online zijn er meer mogelijkheden voor ontmoeting en uitwisseling rond specifieke thema's.
- Er is meer aandacht voor rust, rituelen en liturgie. Vaak vinden die hun oorsprong in de oudere en bredere kerkstromingen en is er vraag om dit te vertalen naar het hier en nu.
- De grootte van een kerk lijkt er niet toe te doen als het gaat om betrokkenheid, kerkbezoek of hoe 'vitaal' kerken zich zien. Grote kerken hebben soms relatief veel kerkbezoekers en er zijn tal van kleine kerken die veel vitaler zijn dan kerken met honderden leden.
- Als Kerkpunt weten we dat ons werk het meeste effect heeft als trainingen, materialen, begeleiding passen in een doorleefde visie en cultuur van de kerk of onderdeel zijn van een cultuurverandering. Een cursus diaconale en pastorale gespreksvoering heeft bijvoorbeeld meer effect als in de hele gemeente aandacht is (in preken, jeugdwerk enzovoorts) voor luisteren en het geestelijke gesprek.
- In lijn hiermee: de ervaring van Kerkpunt is dat trainingen, materialen en begeleiding het meest aanslaan als er een link is met het totaal van de gemeente. Daarom proberen we als Kerkpunt zelf en in ons werk met kerken 'integraal' te denken. Wat betekent jeugdwerk voor andere generaties? Hoe leg je verband tussen bezoekwerk en diaconaat? Hoe ga je als hele gemeenschap samen met een thema aan de slag? De kerk is een gemeenschap, niet een vereniging met verschillende onafhankelijke commissies.

4. Luisteren en kijken naar jezelf

In kerken zijn mensen vaak actief uit roepings- en plichtsbef – dat is mooi en goed. Toch is het ook goed dat mensen stilstaan bij hun eigen emoties en overtuigingen in het werk in kerken. Denk daarbij aan verlangens,

verschillende geloofstalen, wat mensen hebben meegekregen aan beelden over God en kerk in de opvoeding.

- Gecombineerd met een gereformeerde aandacht voor woorden en ratio kan roepings- en plichtsbef een valkuil worden: eigen emoties en diepe overtuigingen blijven onder de radar. Op het moment dat het spannend wordt, ontstaan snel relatief grote conflicten of haken mensen af.
- Tegelijkertijd lijkt er, zeker bij jongere generaties, gemiddeld minder plichtsbef of in ieder geval commitment te zijn om structureel bij te dragen aan de geloofsgemeenschap. Het telkens benoemen dat er vacatures zijn, helpt niet.
- In kerken zijn we soms zo blij dat iemand iets doet of er zo van onder de indruk dat iemand geroepen is, dat er geen gezonde cultuur is van elkaar bevragen en feedback geven zodat de gemeenschap gediend wordt.
- In een meer seculiere cultuur zijn authenticiteit en autonomie belangrijke waarden. Dat kan botsten met meer traditionele waarden rond inzet en geloofswaarheden. Het is goed dat mensen en kerken zich daarvan bewust zijn.
- We zien in de kerken een behoefte aan geestelijke vorming. Geloven is niet vanzelfsprekend in een wereld die in brand staat. Hoe ga ik om met de grote vragen van het leven? Hoe ken ik God door Jezus? Hoe versta ik mezelf in het licht van Gods liefde en verlicht door de heilige Geest? Hoe dien ik God in het dagelijkse leven met inzet van mijn gaven en talenten en met gevoeligheid voor de richting die de Geest mij wijst?

Doorgaand luisteren

Als je echt wilt inspelen op wat er leeft, waar God werkt, volstaat het niet om eenmalig op deze vijf manieren te luisteren. Het is een continu proces van luisteren, plannen, uitproberen, doen en bijsturen.

BIJLAGE 4: DE MENSEN VAN KERKPUNT

In gemeenschappen, een high trust organisatie en high performance organisatie is het 'wie' belangrijk.

Bestuursleden

- Gerbram Heek (voorzitter), predikant Oosterkerk Groningen
- Ruud Knieriem (secretaris), is directeur Strategie & Kennis bij de Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding
- Gert Kers (bestuurslid financiën), tot voor kort werkzaam bij de Belastingdienst, Grote ondernemingen
- Albert Balk, predikant NGK Amersfoort-Noord
- Lucy Doorn, voormalig docent en beleidsadviseur identiteit, actief in lokale kerk
- Hanneke van Kranenburg – Christiaan, voormalig docent beeldende vorming, tassenmaker, actief in jeugdwerk CGK Veenendaal (Pniël)
- Rita Noordzij, voormalig wethouder Zaandam, actief in Zaankerk
- Martin Schenk, eigenaar Funfabriek

Medewerkers

Anko Oussoren

Marita Joosse

Arjen Uil

Christien de Ruyter

Pieter Messelink

Klaas Quist

Ingrid Plantinga

Derk Jan Poel

Cors Visser

Anita Harink

Marjolein Matei

Jenne Minnema

EINDNOTEN

Hoofdstuk 1

¹ Zie bijlage 1 voor overzicht van samenwerkingspartners.

² Zie bijlage 2 voor uitgebreidere evaluatie of de website van Kerkpunt voor de jaarverslagen.

³ Missio Dei is Latijn voor 'de missie van God'. God heeft een doel met en voor deze wereld en wij worden daarbij ingeschakeld. God is actief betrokken bij de wereld en werkt aan het herstel en de verlossing ervan. Het goede nieuws is dat God de gevolgen van de zonde op alle terreinen van het leven ongedaan zal maken! Hij herstelt alle gebroken relaties. De relatie tussen mensen en Hemzelf, tussen mensen onderling en met de schepping. Herstel op alle gebieden van het leven: geestelijk, sociaal, etnisch en economisch.

Hoofdstuk 2

¹ Dit vijfvoudig luisteren is gebaseerd op het 'viervoudig luisteren' wat voortkomt uit de missiologie. Het 'luisteren naar jezelf' is een toevoeging vanuit Kerkpunt. Zie bijlage 5 voor meer informatie.

Hoofdstuk 3

¹ www.kerkpunt.nl/missionaire-schijf-van-vijf

² www.kerkpunt.nl/kerkindebuurt/

Hoofdstuk 4

¹ Zie bijlage 4 voor bestuursleden en medewerkers Kerkpunt.

Hoofdstuk 5

¹ De personele kosten van het steunpunt 'Liturgie' dat opging in Kerkpunt kwamen voor rekening van Kerkpunt.

